

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування Збаразької спеціалізованої туберкульозної
лікарні № 63 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної
кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-
Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях**

12.09.2023 р.

м. Тернопіль, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 12.09.2023 здійснено відвідування Збарзької спеціалізованої туберкульозної лікарні № 63 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях (далі – туберкульозна лікарня).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Трінька-Яворська Тетяна Іванівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Костянець Віталій, представник громадської організації;

Когутанич Наталія, представник громадської організації.

Підпорядкування:

Міністерство юстиції України, міністр – Малюська Денис Леонтійович;

Державна установа «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» (далі – ЦОЗ ДКВС України), керівник установи – Васильєв Сергій Григорович.

Місцезнаходження: вулиця Молодіжна, 9, с. Доброводи, Тернопільський район, Тернопільська область.

Керівництво туберкульозної лікарні: Нитка Ігор Богдагович, начальник туберкульозної лікарні.

Туберкульозна лікарня складається з наступних підрозділів: адміністрація лікарні, клініко-діагностична лабораторія, аптечний склад відділення для хворих на туберкульоз з бактеріовиділенням, відділення для хворих на хіміорезистентний туберкульоз з бактеріовиділенням, відділення для засуджених із захворюваннями не туберкульозної етіології, арештне відділення.

На медичному обслуговуванні в установі перебуває 428 осіб. На день відвідування у відділеннях для хворих на туберкульоз перебувало 35 осіб хворих на туберкульоз (18 чоловіків, 17 жінок) та 10 осіб із соматичними захворюваннями у відділенні для засуджених із захворюваннями не туберкульозної етіології.

Під час відвідування вивчено медичну документацію та проведено спілкування з 20 засудженими особами. Під час конфіденційного спілкування скарг та заяв на неправомірні дії медичного персоналу та працівників установи, у тому числі катування та інші жорстокі, нелюдські або такі, що принижують гідність, види поводження від засуджених осіб не надходило.

Групою НПМ виявлено наступний позитивний досвід організації функціонування місця несвободи, який може бути поширено.

Керівник установи та медичний персонал обізнані щодо потреб туберкульозної лікарні, налагоджений зв'язок з суміжними спеціалістами та лікарнями. Належне ведення медичної документації: в медичних картках присутні згоди на проведення діагностичних та лікувальних заходів, організовано доступ осіб позбавлених волі до туберкульозної лікарні цілодобово. Організація прийому засуджених здійснюється за попередніми записом, а також під час щоденного обходу чергового медичного персоналу по відділеннях, що підтверджується записами у журналах амбулаторного прийому, а також в медичних картах амбулаторних хворих.

Всі засуджені, які перебувають в установі, один раз на рік проходять профілактичний медичний огляд з обов'язковим проведенням флюорографії (рентгенографії) органів грудної клітки, що дає можливість вчасно запобігти розповсюдженню інфекційних та небезпечних захворювань та динамічного спостереження за станом здоров'я.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування туберкульозної лікарні не здійснювалось.

II. Факти, виявлені під час візиту

1. В порушення вимог абзацу 2 пункту 2 глави 2 Розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок), через відсутність у туберкульозній лікарні лікаря-психіатра, лікаря-стоматолога, лікаря-акушер-гінеколога, лікаря-гастроентеролога, лікаря-інфекціоніста, лікаря-нарколога засудженим особам не проводиться повне медичне обстеження.

2. У порушення пункту 8 глави 5 розділу II Порядку в установі відсутній психіатричний ізолятор, тому особи з психічними розладами можуть утримуватися лише в стаціонарі третього відділення туберкульозної лікарні, що не дозволяє запобігти їх діям під час збудження, які становлять безпосередню небезпеку для них та інших осіб.

3. Станом на 12.09.2023 у туберкульозній лікарні не організовано проведення замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів відповідно до «Порядку проведення замісної підтримувальної терапії осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.03.2012 року № 200.

Як наслідок особи, які перебувають в установі, позбавлені можливості отримувати ЗПТ, що порушує їх право на вибір методів лікування відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

На момент відвідування стало відомо, що вживаються заходи щодо облаштування кабінету надання замісної підтримувальної терапії, а саме: приміщення для зберігання наркотичних речовин та надана до ЦОЗ ДКВС України уся необхідна документація щодо отримання ліцензії на здійснення діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (фото 1).

4. Журнал обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених туберкульозної лікарні ведеться з порушенням, а саме: у графі 6 не зазначено власне ім'я та прізвище медичного працівника, який проводив огляд засудженого, не заповнена графа 11, в одному з записів за 2023 рік у графі 8 не зазначена дата та час отримання інформації від медичного працівника, чим порушено пункт 4 розділу II Порядку (фото 2).

5. В жіночому відділенні туберкульозної лікарні в туалетах відсутні перегородки між унітазами, чим порушено статтю 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а саме право осіб на приватність (фото 3, 4).

6. Засуджені особи, які госпіталізовані до відділення для соматичних хворих вживають воду з централізованого водопостачання, що порушує статтю 7 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», та може призвести до погіршення їх стану здоров'я.

7. До групи НПМ звернулася засуджена Ренкас Анжела Юріївна, яка скаржилася, що має проблеми зі здоров'ям, а саме вкорочення кінцівки на 5 см, проте їй відмовляють в проходженні медико-соціальної експертизи (далі - МСЕК), що може надати їй право отримати групу інвалідності.

Під час спілкування із завідувачем сектора встановлено, що через відсутність необхідної чисельності медичного штату в установі відсутня можливість проведення належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів.

Проте, в порушення підпункту 3 пункту 1 Розділу V Положення керівництво лікарні не зверталось з вимогою до адміністрації колонії про негайне направлення такої засудженої до іншого закладу охорони здоров'я ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» для вирішення питання щодо проведення медико-соціальної експертизи хворій для подальшого її направлення до лікувально-профілактичного закладу на проходження МСЕК.

8. У порушення вимог абзацу дев'ятого частини першої статті 8 та частини першої статті 118 Кримінально-виконавчого кодексу України засуджені залучаються до роботи в лікарні на безоплатній основі без укладання договору цивільно-правового характеру.

9. У порушення Правил пожежної безпеки, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 у туберкульозній лікарні протипожежна система не облаштована належним чином, зокрема, відсутні датчики диму, що загрожує життю засуджених у разі виникнення пожежі.

III. Рекомендації

забезпечити лікарню лікарями для належного надання медичної допомоги засудженим;

забезпечити належне ведення медичної документації відповідно до вимог чинного законодавства;

забезпечити дотримання права на приватність в користуванні санітарними вузлами лікарні шляхом належного облаштування туалетів;

забезпечити засуджених питною водою належної якості;

забезпечити можливість проведення замісної підтримувальної терапії осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів;

обладнати протипожежну систему відповідно до встановлених вимог;

вирішити питання щодо надання медичної допомоги Ренкас А.Ю. та розглянути можливість проведення лікарської комісії для направлення на МСЕК;

у туберкульозній лікарні облаштувати психіатричний ізолятор;

вирішити питання щодо укладання цивільно-правових договорів із засудженими особами, які залучаються до робіт в туберкульозній лікарні.

До звіту додаються наступні документи та матеріали:

1. Фотоматеріали, отримані за результатами відвідування на 1 арк.

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Тетяна Трінька-Яворська

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

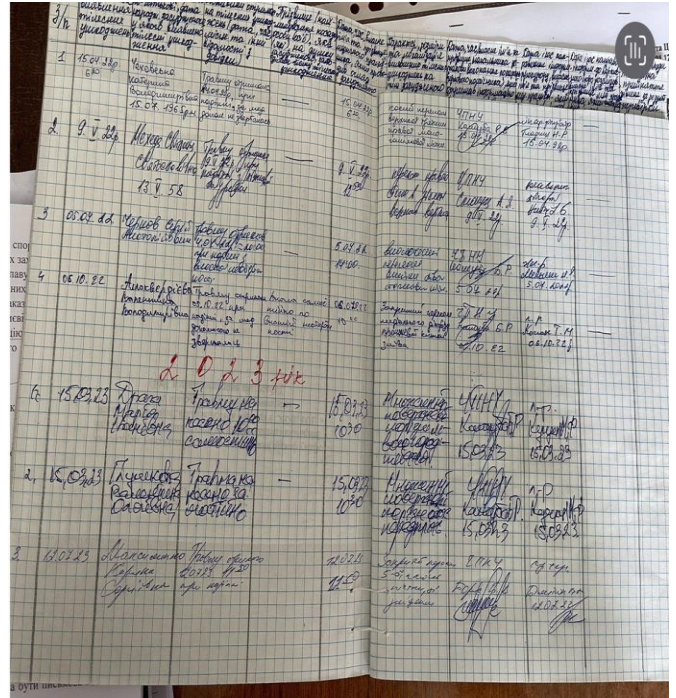

Фото 3

Фото4

